

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου

http://www.floropoulos.gr - email: info@floropoulos.gr

για μαθητές με απαιτήσεις

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Λ. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Σάββατο 20 Δεκεμβρίου 2025

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Δώστε σύντομα το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

- α. πεδινοί**
- β. ορεινοί**
- γ. αρχή της δεδηλωμένης**

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να αντιστοιχίσετε τα κόμματα της **στήλης Α'** με τις απόψεις που εκπροσωπούσαν της **στήλης Β'** (Σε κάθε δεδομένο της στήλης Α' αντιστοιχούν περισσότερα από ένα δεδομένα της στήλης Β').

Μονάδες 9

Α'	Β'
1. αγγλικό κόμμα 2. γαλλικό κόμμα 3. ρωσικό κόμμα	α. απελευθέρωση του αλύτρωτου ελληνισμού με πολεμικές ενέργειες το συντομότερο δυνατό β. θεμελιώδεις αρχές του πολιτικού συστήματος: το κοινοβουλευτικό αντιπροσωπευτικό σύστημα και η διάκριση των εξουσιών γ. συγκρότηση ισχυρού κρατικού οργανισμού - αναμονή εξελίξεων στην οθωμανική αυτοκρατορία δ. ξενοφοβία - άρνηση του διαφωτισμού και της δυτικής παιδείας ε. έντονη αντιπολίτευση στην απόφαση για το αυτοκέφαλο της Εκκλησίας στ. περιορισμός της κρατικής εξουσίας - ατομικές ελευθερίες - αυτοκέφαλη Ελληνική Εκκλησία

ζ. θεμέλιο της κοινωνικής τάξης: η θρησκεία   η. ικανοποίηση των αιτημάτων των απομάχων του πολέμου   θ. υπέρ ενός συγκεντρωτικού συστήματος διακυβέρνησης - κατά της πολυφωνίας

ΘΕΜΑ Β1

- α. Γιατί στο τελευταίο τέταρτο του 19ου αιώνα απουσιάζουν ταξικά κόμματα; (μον. 6)
- β. Να παρουσιάσετε τα βασικά σημεία του προγράμματος του Χαρίλαου Τρικούπη. (μον. 7)

Μονάδες 13

ΘΕΜΑ Β2

- α. Ποιες ήταν οι αιτίες δυσαρέσκειας των κοινωνικών στρωμάτων κατά την περίοδο διακυβέρνησης της χώρας από τον Χαρίλαο Τρικούπη; (μον. 6)
- β. Τι όριζε το σύνταγμα του 1844 σχετικά με τις βασιλικές εξουσίες, το δικαίωμα ψήφου και την εκλογική διαδικασία; (μον. 7)

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται να παρουσιάσετε

- α. τη στάση της νέας γενιάς απέναντι στον Όθωνα και τα αιτήματα που αυτή εξέφραζε (μον. 13).
- β. την κατάληξη της δυσαρέσκειας της νέας γενιάς (μον. 12).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Πρώτον, ο Όθων σε γενικές γραμμές είχε εξευτελίσει το συνταγματικό πολίτευμα, κυβερνώντας ουσιαστικά ως απόλυτος μονάρχης επικεφαλής μιας φιλοβασιλικής φατρίας δουλοπρεπών πολιτικών. Η αντίδραση σε αυτή τη χειραγώγηση του πολιτικού συστήματος εντεινόταν ολοένα, ιδίως από τους νεότερους και με πανεπιστημιακές σπουδές πολιτικούς, των οποίων οι πολιτικές τάσεις ήταν πιο φιλελεύθερες και δημοκρατικές. Δεύτερον, η αρχική αντίδραση του Όθωνα στην κήρυξη του αγώνα για την ενοποίηση της Ιταλίας το 1859 υπονόμωσε τη δημοτικότητά του στο ευρύ κοινό και προσέφερε στους αντιπάλους του τροφή για να υποδαυλίζουν τη δυσαρέσκεια εναντίον του. [...] Τρίτον, πολλοί Έλληνες, βλέποντας την υποστήριξη που προσέφεραν η Μ. Βρετανία και η Γαλλία στους Ιταλούς επαναστάτες, θεώρησαν ότι η αιτία για την οποία οι δυτικές μεγάλες δυνάμεις εξακολουθούσαν να μη βλέπουν ευνοϊκά τον ελληνικό εθνικιστικό αγώνα ήταν ο Όθων. Τέταρτον, το ζήτημα της διαδοχής εξακολουθούσε να ταλανίζει¹ τον Όθωνα. Το βασιλικό ζεύγος παρέμενε άτεκνο και έτσι, σε περίπτωση θανάτου του, ο θρόνος θα περνούσε σε κάποιον από τους αδελφούς του, που όλοι τους

¹ **ταλανίζει:** βασανίζει

αρνιόνταν να βαπτιστούν ορθόδοξοι και ως εκ τούτου δήλωναν ανοιχτά ότι θα αποποιούνταν και τον θρόνο. Ο Όθων εξακολουθούσε να αρνείται να αποκαλύψει ποιον θα όριζε διάδοχό του, κι έτσι το ζήτημα της διαδοχής μείωνε τη δημοτικότητά του τόσο στον ελληνικό λαό όσο και στη ρωσική κυβέρνηση, που ανησυχούσε ότι η απουσία ορθόδοξου διαδόχου θα είχε σοβαρό αντίκτυπο στη θέση της Ρωσίας στην περιοχή.

Th. W. Gallant, «Νεότερη Ελλάδα, Από τον πόλεμο της Ανεξαρτησίας μέχρι τις μέρες μας», μτφρ. Γ. Σκαρβέλη, εκδ. Πεδίο, Αθήνα 2017, σ. 130-131.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Το αντιπολιτευτικό ρεύμα συνεχώς μεγάλωνε και η κατάσταση στην Αθήνα και στις επαρχίες ήταν εκρηκτική. Η δυσαρέσκεια γινόταν αισθητή και στους κόλπους του στρατού και κυρίως των αξιωματικών. [...] Σύντομα όμως άρχισαν πάλι να εκδηλώνονται αντιδυναστικές ενέργειες στην πρωτεύουσα και στις επαρχίες (Ναύπλιο, Τρίπολη, Άργος, Μεσσηνία, Λακωνία). [...] Εν τω μεταξύ η δράση των αντικαθεστωτικών μεγάλωνε και, ενώ όλα έδειχναν ότι η επανάσταση πλησίαζε, οι Βασιλείς αναχώρησαν για περιοδεία στις επαρχίες, όπου πίστευαν ότι είχαν ισχυρά ερείσματα², ελπίζοντας έτσι να εξουδετερώσουν τις συνωμοτικές ενέργειες. Μετά την αναχώρηση του Όθωνα από την πρωτεύουσα, οι εξελίξεις ήταν ραγδαίες. Ο Ζαΐμης, ο Βούλγαρης, ο Δεληγιώργης, ο Κουμουνδούρος κ.ά., στις 11 Οκτωβρίου, με ψήφισμα, ανήγγειλαν στον ελληνικό λαό την κατάργηση της Βασιλείας. Κατέλαβαν τα Ανάκτορα, την Αστυνομία και το Πανεπιστήμιο, ενώ σχηματίστηκε προσωρινή κυβέρνηση.

Λίνα Λούθη, «Το ελληνικό κράτος 1833-1871», Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000, τόμ. 4, Τα Νέα-Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σ. 22-23

ΘΕΜΑ Δ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα παρακάτω κείμενα, να αναφερθείτε στη λειτουργία του ελληνικού πολιτικού συστήματος από το 1844 μέχρι το τέλος του Κριμαϊκού Πολέμου (1856), προσδιορίζοντας:

- α. τις εκλογικές πρακτικές και τα χαρακτηριστικά της διακυβέρνησης του Κωλέττη (μον. 9)
- β. την πολιτική τακτική του Όθωνα απέναντι στα κόμματα (μον. 7) και
- γ. τις επιπτώσεις του Κριμαϊκού Πολέμου στην ελληνική πολιτική ζωή (μον. 9).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Η παραχώρηση Συντάγματος δε μετέβαλε την πολιτική ζωή. Η συνεργασία των τριών κομμάτων εν όψει της αλλαγής του 1843 διαλύθηκε αμέσως μετά την επιτυχία. Οι πρώτες εκλογές που ακολούθησαν κράτησαν τρεις μήνες κατά τους οποίους η Ελλάδα έγινε λεία των οπλισμένων συμμοριών του Κωλέττη, που έβαλε σ' ενέργεια όλα τα μέσα για να συντρίψει τον αντίπαλο και να εξασφαλίσει την πλειοψηφία στη Βουλή. Συνταγματικός, όταν ήταν στην αντιπολίτευση, ο Κωλέττης δείχτηκε υπερβολικά συγκεντρωτικός όταν πήρε την εξουσία κι ενθάρρυνε τις επεμβάσεις του στέμματος στην πολιτική ζωή. Η πραγματική εσωτερική πολιτική του συνίστατο στη «διάθεση των

² **ερείσματα**: στηρίγματα

κρατικών εσόδων για λογαριασμό των φίλων του», χωρίς κανένα σοβαρό μέτρο για τη διοργάνωση και οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Η «Μεγάλη Ιδέα» του έδινε το πρόσχημα. Η μόνη θεραπεία στις δυστυχίες της Ελλάδας, έλεγε, ήταν η εδαφική εξάπλωση του βασιλείου, ο δρόμος προς την Κωνσταντινούπολη και η κυριαρχία στην Ανατολή. Με τέτοια πολιτική ο Κωλέττης εμφανίζεται στην πολιτική ιστορία της Ελλάδας ως ο τύπος του τυχοδιώκτη πολιτικού, που εισήγαγε όσο κανείς άλλος τη διαφθορά στην άσκηση της εξουσίας. Στην πραγματικότητα το Σύνταγμα καταργήθηκε....

Η δράση των οπλισμένων συμμοριών στα ελληνοτουρκικά σύνορα και η δραστηριότητα των «μυστικών εταιρειών» συνιστούν την «εθνική» πολιτική της Ελλάδας του Κωλέττη. Τα μόνα αποτελέσματα στάθηκαν τ' αντίποινα της τουρκικής κυβέρνησης κατά των Ελλήνων της Οθωμανικής αυτοκρατορίας κι η επαύξηση της αγγλικής οργής εναντίον του Όθωνα. Στην πραγματικότητα, ως το 1848, ο ανταγωνισμός ανάμεσα στην Αγγλία και στη Γαλλία, προστάτιδα του Κωλέττη, έπαιξε τον πρώτο ρόλο στην ελληνική πολιτική.

Ν. Σβορώνου, Επισκόπηση της νεοελληνικής ιστορίας, σσ. 81-84

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

[Το Στέμμα και τα κόμματα]

[...] Αναμφίβολα το Στέμμα αναχαίτισε επίσης τη δυνατότητα των κομμάτων να επιτείνουν τη λανθάνουσα εμφύλια διαμάχη που σιγόβραζε πάντα κάτω από την επιφάνεια. Εμποδίζοντας καθένα από τα κόμματα να μονοπωλήσει την εξουσία, μετρίασε κάποιες από τις πικρές εχθρότητες της περιόδου της Επανάστασης. Αποστέρησε εν μέρει τα κόμματα από τη στρατιωτική τους δύναμη με τη διάλυση των ατάκτων και τη δημιουργία στρατιωτικού μηχανισμού βασισμένου στην απόλυτη νομιμοφροσύνη προς το Στέμμα.[...]. Μια και κανένα κόμμα δεν μονοπωλούσε τη διοίκηση, το καθένα ήταν κατά μία έννοια ομάδα αντιπολίτευσης (ακόμη και όταν ήταν πρόσκαιρα το ευνοούμενο κόμμα), και ως ομάδες αντιπολίτευσης, που αντιμάχονταν την κεντρική διοίκηση, τα κόμματα αναγκάστηκαν να χρησιμοποιήσουν συγκεντρωτικές μεθόδους στη δράση τους και συνακόλουθα να αυξήσουν την εσωτερική τους συνοχή.

Ι. Α. Petropoulos, Πολιτική και Συγκρότηση Κράτους στο Ελληνικό Βασίλειο (1833-43), στο: Γ. Β. Δερτιλής - Κ. Κωστής (επιμ.), Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας (18ο ς -20ό ς αι.), Αθήνα-Κομοτηνή: Εκδοτικός Οίκος Αντ. Ν. Σάκκουλα, 1991, σ. 210.

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Οι επιπτώσεις του Κριμαϊκού Πολέμου στην ελληνική πολιτική αντίληψη

Ο Κριμαϊκός Πόλεμος ήταν η αποφασιστική καμπή για τη γνωριμία του ελληνικού έθνους με τα γειτονικά του, γιατί απέδειξε μ' έναν τρόπο που δεν χωρούσε διάψευση ότι τα συμφέροντα των υποδούλων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας δεν ήταν εκείνα που θεωρούσε δεδομένα η φιλοπόλεμη μερίδα στην Ελλάδα, αφού τίποτε το αντίστοιχο με την κινητοποίηση του Αγώνα δεν σημειώθηκε το 1854. Επιπλέον ο φιλορωσισμός δέχεται βαρύ πλήγμα. Στο εξής δεν παύει βέβαια να συνδέεται αόριστα με την προοπτική της γενικής απελευθέρωσης της Ανατολής, η ήδη υποτυπώδης όμως επιχειρηματολογία του στερείται οριστικά τη δυνατότητα εμπλουτισμού ή ανανέωσης της, κι αυτό σε αντίθεση με τον αντιρωσισμό, για τον οποίο αρχίζει περίοδος σταθερής ανόδου. Ο θρίαμβος της αγγλικής πολιτικής στην Ελλάδα αφήνει στον αντιρωσισμό ένα πεδίο τελείως ελεύθερο,

ενώ η σύμπτωση της έγερσης βουλγαρικού ζητήματος αμέσως μετά τον Κριμαϊκό δίνει την απαραίτητη αφορμή για την αμετάκλητη πλέον μετατροπή του αντιρωσισμού σε αντισλαβισμό.

Έλλη Σκοπετέα, Το «Πρότυπο Βασίλειο» και η Μεγάλη Ιδέα (1830-1880), Πολύτυπο, Αθήνα 1988, σ. 331.

Καλή επιτυχία!!!